

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoPr/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	2514204711
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2514204711.10

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. A., narodeného X. T. XXXX, F. XX, X., zastúpeného JUDr. Daliborom Pavelkom, advokátom v Hlohovci, Pribinova 46, proti žalovanej EKOM spol. s r.o., Piešťany, Priemyselná 5031/18, IČO: 31 416 519, zastúpenej Mgr. Alenou Mikudovou, advokátkou v Poprade, Orlická 2698/16, o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Trnava (predtým na Okresnom súde Piešťany) pod sp. zn. PN-4Cpr/4/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. januára 2018 sp. zn. 10CoPr/4/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Piešťany (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. novembra 2016 č. k. 4Cpr/4/2014-149 zamietol návrh na prerušenie konania i žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že výpoveď žalovanej daná dňa 27. januára 2014 žalobcovi je neplatná a žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške priemerného mesačného zárobku v sume 424,02 € za obdobie od 1. mája 2014 do dňa, kedy bude platne skončený pracovný pomer na základe súhlasu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, t. j. za obdobie 15 mesiacov, celkom v sume 6 360,75 €. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2018 sp. zn. 10CoPr/4/2017 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia neplatnosti výpovede zmenil (podľa § 388 Civilného sporového poriadku - zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a dnes už i početných neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) tak, že určil, že výpoveď žalovanej daná dňa 27. januára 2014 žalobcovi je neplatná; v časti náhrady mzdy a v časti náhrady trov konania potom rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vecne uzavrel, že u žalobcu šlo o zamestnanca so zníženou pracovnou schopnosťou podľa lekárskeho posudku vydaného v konaní pred Sociálnou poisťovňou, pri

ktorom na uzavretie dlhodobej straty spôsobilosti vykonávať doterajšiu prácu [žalovanou použitý výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. c) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších zmien a doplnení - ďalej tiež len „ZP“] nebolo potrebné právoplatné skončenie konania o priznaní sociálnej dávky a ak žalovaná nemala na výpoveď predchádzajúci súhlas úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (§ 66 ods. 1 veta prvá ZP), bol daný tento zákonom ustanovený dôvod jej neplatnosti.

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Za právnu otázku dosiaľ dovolacím súdom neriešenú, od ktorej vyriešenia záviselo aj rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci, považovala práve otázku, či na existenciu zdravotného postihnutia zamestnanca možno usúdiť aj z len ešte neprávoplatného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktoré to s odkazom na lekárske posudok konštatuje. Navrhla napádaný rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že rozsudok súdu prvej inštancie bude potvrdený a jej (žalovanej) bude priznaná náhrada trov celého konania.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť, majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne; pre prípad záveru, že žalovaná zmeškala lehotu na podanie dovolania potom navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 20. februára 2020 sp. zn. 3Cdo/261/2019 dovolanie žalovanej odmietol ako oneskorené podľa § 447 písm. a) CSP. Mal za to, že z dopĺňujúceho šetrenia (súdom prvej inštancie) vyplynul správny postup pošty pri doručovaní rozsudku odvolacieho súdu advokátke žalovanej a ak po neprevzatí zásielky v odbernej lehote bola zásielka 20. marca 2018 vrátená späť odosielateľovi a tomuto dodaná 23. marca 2018, aj deň doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu žalovanej (jej právnej zástupkyňi so splnomocnením pre celé konanie) pripadol na takýto deň. Lehota na podanie dovolania tejto strane sporu tak uplynula 23. mája 2018 (čo bola streda a bežný pracovný deň) a dovolanie podané až 15. februára 2019 bolo podané zjavne po uplynutí zákonnej lehoty na to určenej.

6. Na základe ústavnej sťažnosti žalovanej však Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) nálezom z 13. marca 2024 č. k. I. ÚS 195/2022-64 uznesenie priblížené v predchádzajúcom odseku zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Výslovenie ním porušenia ústavného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie odôvodnil prakticky tým, že na uplatnenie fikcie doručenia vrátením zásielky ako neprevzatej v odbernej lehote nebolo spoľahlivo zistené to, či sa adresátka v čase doručovania zdržiavala v mieste, kam jej bolo doručované (keď advokátka práve toto popierala) a či a ako bola o uložení zásielky upovedomená.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), súc viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a za splnenia podmienky zastúpenia dovolateľky i spisania jej dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) prejednal opätovne vec a po nutnosti predbežného záveru o včasnosti dovolania (nakoľko so zreteľom k uplynutiu príslušných skartačných lehôt poštového podniku bol dôkaz správnosti jeho postupu pri doručovaní v čase opätovného sa zaoberania vecou najvyšším súdom prakticky vylúčený, čo nemohlo ísť na vrub dovolateľky ale naopak tej byť na prospech) dospel k záveru, že dovolanie nemožno považovať za prípustné. Na stručné odôvodnenie tohto svojho názoru uvádza nasledovné.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

10. Podľa § 63 ods. 1 ZP zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov v takomto ustanovení uvedených, teda (o. i.) ak zamestnanec vzhľadom na svoj zdravotný stav podľa lekárskeho posudku dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, alebo ak ju nesmie vykonávať pre chorobu z povolania alebo pre ohrozenie touto chorobou, alebo ak na pracovisku dosiahol najvyššiu prípustnú expozíciu určenú rozhodnutím príslušného orgánu verejného zdravotníctva [písmeno c) ustanovenia].

11. Podľa § 66 ods. 1 vety prvej ZP zamestnancovi so zdravotným postihnutím môže dať zamestnávateľ výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, inak je výpoveď neplatná; podľa vety druhej rovnakého ustanovenia sa potom tento súhlas nevyžaduje, ak ide o výpoveď dávanú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo z dôvodov ustanovených v § 63 ods. 1 písm. a) a e).

12. Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu ustaľujúci neplatnosť výpovede z pracovného pomeru danej žalovanou žalobcovi závisel od vyriešenia dvoch otázok a to I. od zdravotného stavu zamestnanca vedúceho uňho podľa lekárskeho posudku k dlhodobej strate spôsobilosti vykonávať doterajšiu prácu a II. od práve uvedeným daného (resp. s ním z hľadiska práva stotožneného) postihnutia vyžadujúceho si u zamestnanca v tzv. produktívnom veku, ako aj u každého spomínaným postihnutím dotknutého zamestnanca, ktorého pracovný pomer by mal byť skončený inak než z tzv. organizačných dôvodov na strane zamestnávateľa alebo pre dôvody tkvejúce v porušovaní pracovnej disciplíny, predchádzajúci súhlas úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

13. Za stavu vyriešenia si odvolacím súdom oboch zhora priblížených otázok pozitívne, t. j. tak, že u žalobcu sa jednalo o osobu so zdravotným stavom umožňujúcim výpoveď, avšak až po predchádzajúcom súhlase na to zákonom určeného štátneho orgánu, ktorého tu ale nebolo, a preto bolo treba výpoveď považovať za neplatnú, totiž žalovanú nešlo viniť z toho, že otázka nastolená jej dovoláním bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu celkom nepodstatná, špecifický súbeh okolností tu však mal za následok, že položená otázka napriek možnosti prijatia názoru o jej doterajšom neriešení odvolacím súdom mala charakter otázky len akademickej, teda bez schopnosti akejkoľvek do úvahy prichádzajúcej odpovede na ňu ovplyvniť výsledok konania v prejednávanej veci a preto meritórny dovolací prieskum neumožňujúcej.

14. I keď totiž otázka právoplatného skončenia konania Sociálnej poisťovne, ktorého podkladom má byť lekárske posudky konštatujúci nepriaznivý zdravotný stav zamestnanca s dopadom na jeho skoršiu spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu a výsledkom (o. i.) záver o zdravotnom postihnutí zamestnanca a miere zníženia jeho pracovnej schopnosti má význam v smere definitívnosti zodpovedajúcich konštatovaní, týkajúcich sa zdravia zamestnanca (alebo opaku takejto definitívnosti), vo vzťahu k otázkam riešeným v tomto prípade odvolacím súdom mala argumentácia dovolateľky charakter obraznej dvojsečnej zbrane, ktorá tak či onak (pri jednej i druhej do úvahy prichádzajúcej interpretácii) procesný úspech zamestnávateľa v spore vylučovala.

15. V prípade prijatia riešenia ponúknutého odvolacím súdom, teda pri predbežnom závere o dostatočnosti aj neprávoplatného výsledku konania na Sociálnej poisťovni by bol síce daný žalovanou použitý výpovedný dôvod a tento (jeho existenciu) by principiálne šlo tiež dosť ťažko (ak vôbec) spochybniť, na druhej strane však zdravotné postihnutie zamestnanca, a to pod sankciou neplatnosti výpovede, si vyžadovalo predchádzajúci súhlas s výpoveďou zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, a keďže toho tu preukázateľne nebolo, to, či konanie vo veci sociálneho poistenia už skončilo alebo nie, nemohlo žalovanej nijako pomôcť.

16. Vyššie uvedené platilo i opačne, a to preto, že ak by sa akceptovala interpretácia podsúvaná dovolaním a trvalo by sa na ustálení zdravotného stavu (postihnutia) právoplatným skončením konania na Sociálnej poisťovni, žalovaná by sa síce zaobišla bez potreby žiadania pred výpoveďou predchádzajúceho súhlasu na to určeného orgánu, v takomto prípade by došlo ale k spochybneniu samotného základu výpovede, čiže v nej použitého výpovedného dôvodu a výpoveď by tak v konaní pred súdom nemohla obstať z tohto dôvodu (nakoľko samozrejme nemožno prijať interpretáciu, podľa ktorej by právoplatnosť konania na Sociálnej poisťovni mala mať význam len pre posúdenie potrebnosti podmienky predchádzajúceho súhlasu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s výpoveďou, nie však aj pre posúdenie existencie samotného výpovedného dôvodu rovnako majúceho pôvod v zdravotnom stave zamestnanca.

17. Najvyššiemu súdu preto pri riadení sa vyššie priblíženými úvahami neostávalo iné, než rozhodnúť spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia, teda dovolanie žalovanej tentoraz ako včasné, avšak neprípustné odmietnuť [podľa § 447 písm. c) CSP].

18. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.